

MATERIALS ARQUEOLÒGICS DE LA BASÍLICA DE SANTA CRISTINA D'ARO

PER

FRANCESC AICART i HEREU
JOSEP Mª NOLLA i BRUFAU

Miquel Oliva⁽¹⁾ ja feia esment que les troballes fetes durant l'excavació havien estat molt pobres. Certament, no es tracta d'un conjunt numèricament important però, tanmateix, els fragments recuperats ens forneixen dades fermes sobre una llarguíssima freqüentació del lloc.

Si ordenem cronològicament la ceràmica recuperada, cal que ens referim a uns quants fragments d'àmfora de boca plana, d'entre els quals destacaríem una vora i una nansa (fig 1, núms 1 i 2) d'argila i acabats característics que, malauradament, no podem datar amb precisió car aquests contenidors, amb poques variacions, són utilitzats abastament des del s V fins el s I aC. Són presents en quantitats extraordinàries en tots els jaciments d'aquestes contrades.

Més modern és un bocí de morter (fig 1, núm 3) d'argila beix, amb

(1) M.OLIVA, *Los templos antiguos en los alledaños guixolenses*, "Àncora", Sant Feliu de Guíxols, Festa Major, 1968. Els materials estudiats en aquest article són els que posseïa Lluís Esteve i estan dipositats al Museu d'Història de la Ciutat de Sant Feliu de Guíxols. Al Centre d'Investigacions Arqueològiques de Girona es conserva una caixa amb materials de l'excavació, que no hem sabut trobar.

nòduls negres i vermells, que ens documenta un origen campanià. Tant per la procedència com pel tipus d'argila, el perfil i l'acabat, cal considerar-lo com a propi de l'Alt Imperi i datar-lo entre mitjans del s I dC i el s II dC⁽²⁾.

De procedència sud-gàl·lica hi ha dos fragments de la T S brillant ("lucente"), un de la forma Lamboglia 1/3 i l'altre informe que no poden ser anteriors a les darreries del s III dC. i molt possiblement ja s'haurien d'inscriure dins del segle IV dC⁽³⁾.

Aquests dos fragments podrien relacionar-se cronològicament amb el coll d'àmfora africana (fig 1, núm 4) que assimilem, pels trets formals i tipològics, a la forma Keay XXV G o, potser XXVI, ambdues originàries de l'actual Tunísia i caracteritzades per una argila molt viva, dura i rugosa, de color vermell intens, amb una engalba espessa i ben adherida a la cara exterior. Aquests recipients servien, molt probablement, per al transport de conserves de peix i circularen durant els s IV i V dC⁽⁴⁾.

Cal inscriure també dins del Baix Imperi o l'Antiguitat Tardana dos interessants fragments de vidre verdós trobats en el sondeig efectuat a la nau de l'evangeli. Oliva ja els considerava, amb encert, com a romano-visigòtics.

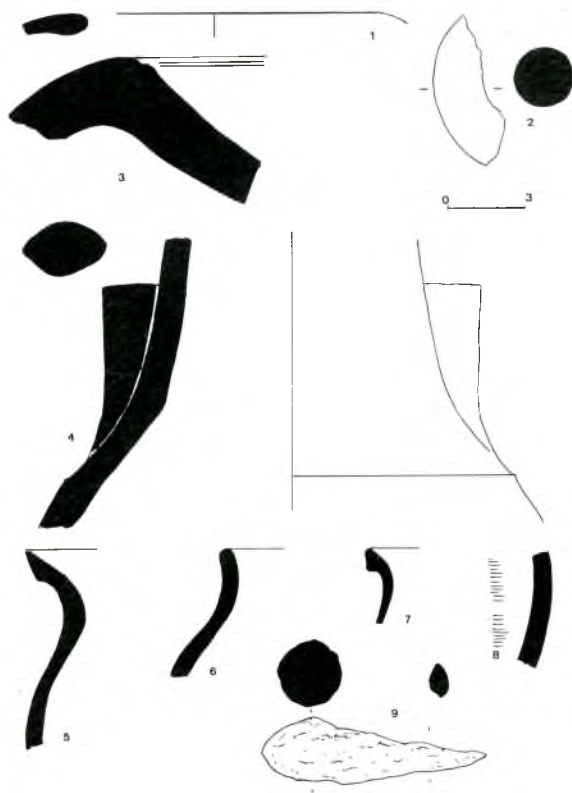
Finalment hem de parlar d'uns quants fragments d'olles de ceràmica reduïda grollera: tres de perfils en S i llavis més o menys diferenciats (fig 1, núms 5 a 7) i un amb decoració de bandes estriades a la paret externa (fig 1, núm 8). Fora de context aquesta ceràmica resulta difícil de datar. No

(2) Sobre morters alt-imperials podeu consultar: J.CASAS, P. CASTANYER, J.M^a.NOLLA i J.TREMOLEDA, *Ceràmiques comunes i de producció local d'època romana. I.Materials augustals i alto-imperials a les comarques orientals de Girona*, Sèrie Monogràfica núm 12, Girona, 1990, pp 388-389 principalment; X.ROCAS i A.ROVIRAS, *Contribució a l'estudi del jaciment del Camp de la Gruta (Torroella de Mongri): els morters itàlics estampillats*, "Cypsela", IX, 1991, pp 169-175; C.AGUAROD, *Ceràmica importada de cocina en la Tarraconense*, Saragossa, 1991, pp 121-185.

(3) Pel que fa a la T S "lucente" en aquestes contrades vegeu: F.AICART, J.LLINÀS i J.SAGRERA, *Primera aproximació a la difusió de la Terra Sigillata Lucente al nord-est de Catalunya*, "Cypsela", IX, 1991, pp 197-207 (sobre Santa Cristina, p 203).

(4) S.J.KEAY, *Late roman amphorae in the Western Mediterranean. A typology and economic study: the catalan evidence*, BAR International Series 196, Oxford, 1984, pp 194-219.

Les mateixes formes apareixen també a l'abocador de Tarragona molt ben datat a mitjans del s V dC. J.A.REMOLÀ i A.ABELLÓ, *Les àmfors*, a "Un abocador del s V dC en el fòrum provincial de Tarraco", Memòries d'Excavació núm 2, Tarragona, 1989, pp 249-260. Més a la vora i utilitzades com a sepulcres es documenten a la necròpolis emporitana de Ca n'Estruc M.ALMAGRO, *Las necrópolis de Ampurias.II.Necrópolis romanas y necrópolis indígenas*, "Monografias ampuritanas", núm III, Barcelona, 1955, pp 305-320, especialment les inhumacions 8, 14, 23 i 46.

Núms 1 i 2, àmfora de boca plana; 3, morter alt-imperial; 4, àmfora nord-africana, forma Keay G o XXV; 5 a 8, ceràmica reduïda grollera; 9, punta de ferro.

obstant, algunes podrien ser alt-imperials (fig 1, núms 6 i 7)⁽⁵⁾ i en canvi d'altres més modernes [tardo-antigues o alt-medievals, (fig 1, núm 5)].

Assenyalem també la recuperació d'una punta de ferro (fig 1, núm 9), molt malmesa —de secció circular a la base i el·líptica a la punta— que podria correspondre a una sageta, una javelina o una eina de característiques similars.

Miquel Oliva⁽⁶⁾ assenyala també la troballa de dos fragments de ganivets de sílex grisós i blanc,

el primer dels quals va aparèixer damunt del paviment de l'església, quan es va retirar la runa de l'edifici; el segon, a la vora de la tomba (segons la planta de Palol/Esteva, delineada per Josep Marull).

Si bé el material és pobre i fora de context, és suficientment clar com per palesar unes freqüentacions continuades del lloc des d'almenys la Baixa República. A redòs de l'antiga necròpolis i de l'església, cal suposar l'existència d'uns hàbitats que haurien perdurat ininterrompudament al llarg del temps.

(5) CASAS, CASTANYER, NOLLA, TREMOLEDA, *cit. supra*, núm 2, pp 164-165, 206-207, 243-245 i 340-342. on es citen paral·lels.

(6) M. OLIVA, *cit. supra*, núm 1.